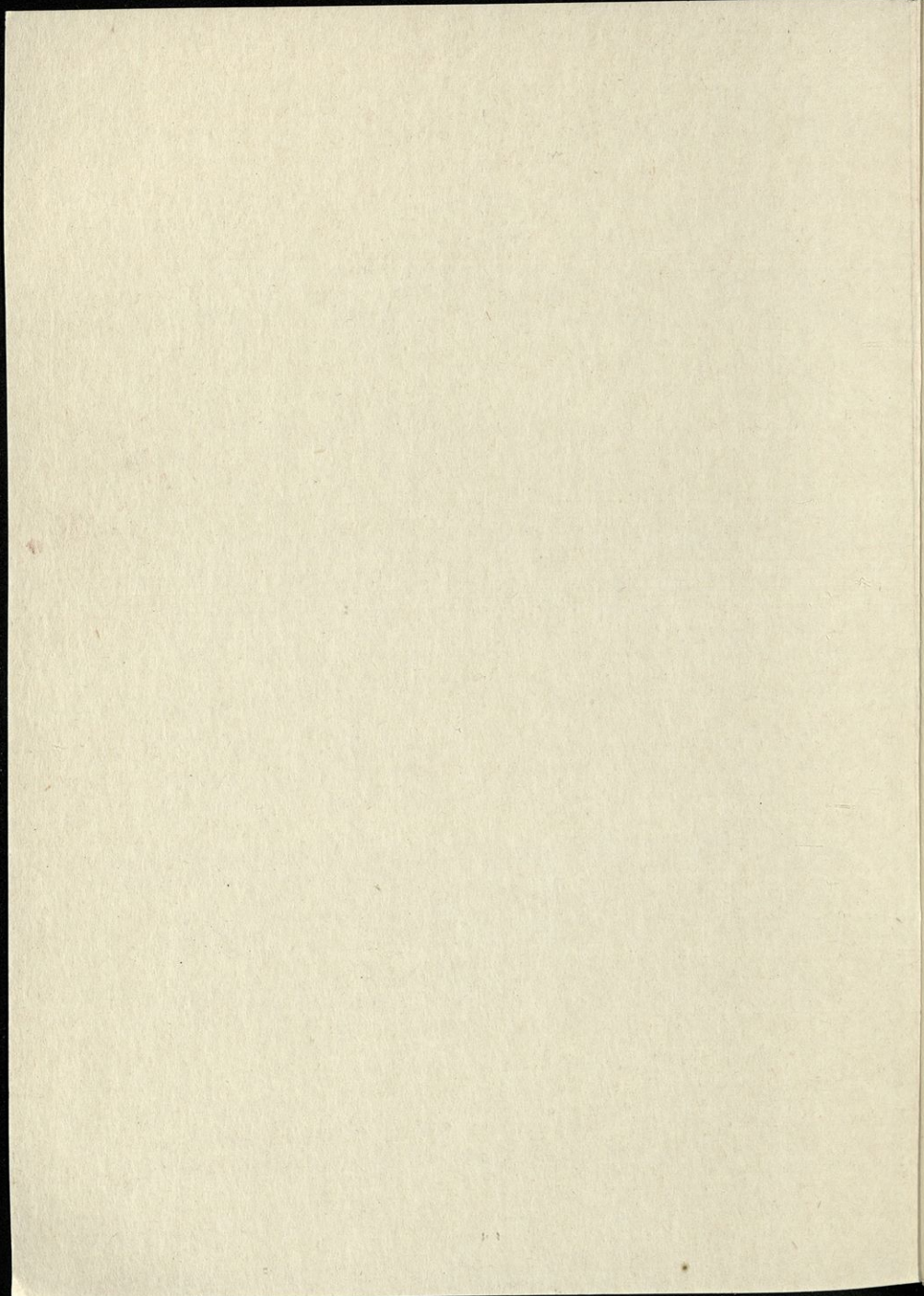

ZAVOD SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO

VZGOJNI PROGRAM
PRIPRAVE OTROK NA OSNOVNO ŠOLO

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO

**VZGOJNI PROGRAM
PRIPRAVE OTROK NA OSNOVNO ŠOLO**

LJUBLJANA, 1981

GS I 746545

Določil Strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje
na 17. seji dne 29. 6. 1981.

201513409

Priprava otrok na osnovno šolo je sestavina predšolske vzgoje in predstavlja vezni člen med predšolsko vzgojo in vzgojo ter izobraževanjem v osnovni šoli. Prizadevanja za njeno vsebinsko bogatitev in večji časovni obseg ter večjo vzgojnoizobraževalno učinkovitost prispevajo k nadaljnji socialistični samoupravni preobrazbi celotnega sistema vzgoje in izobraževanja.

Vzgojni program priprave otrok na osnovno šolo opredeljujejo vzgojni smotri in naloge predšolske vzgoje kot so določeni v zakonu o vzgoji in varstvu predšolskih otrok in prizadevanja, da zagotovimo vsem predšolskim otrokom v zadnjem letu pred vstopom v osnovno šolo pripravo nanjo in s tem bolj izenačene pogoje za vzgojo in izobraževanje vsem našim otrokom.

Vzgojni program priprave otrok na osnovno šolo upošteva spoznanja o razvojnih možnostih predšolskih otrok, ki dokazujejo, da so otrokove možnosti za razvoj v predšolskem obdobju mnogo večje, kot so nekoč mislili in so še vse premalo izkoriščene. Otrok se ne razvija vedno v skladu s svojimi dispozicijami, če je v predšolski dobi prepuščen le spontanim vplivom družinskega in širšega okolja. Otrokovo naključno učenje, s katerim asimilira nekatere vplive okolja, ne zadostuje za vsestranski osebni razvoj. Med takimi otroki se pojavijo že po drugem in tretjem letu starosti velike individualne razlike v duševnem razvoju. To so razlike, ki ne izhajajo iz otrokovih naravnih dispozicij, temveč jih povzročajo pogoji za razvoj, ki so v socialnem, družinskem ali družbenem okolju. V tem pa so najbolj prizadeti otroci, ki živijo v skromnih gospodarskih in kulturnih okoljih ali manj ugodnih družinskih razmerah. Teh družbeno pogojenih razlik v duševnem razvoju otrok ni mogoče v celoti nadomestiti v kasnejšem obdobju.

Vzgojni program priprave otrok na osnovno šolo upošteva ugotovitev, da je predšolski otrok te starosti že sposoben kontinuirano, vse le-

to sodelovati v vzgojnoizobraževalnem procesu, s čimer je med drugim tudi dana utemeljitev za vključitev vseh otrok te starosti v smotrni, načrtovan in organiziran vzgojno-izobraževalni proces.

Vzgojni program priprave otrok na osnovno šolo je zasnovan tako, da daje osnovno orientacijo za vzgojno delo, ga usmerja, a sočasno omogoča prilagajanje konkretni vzgojni situaciji, v kateri se odvija: to je razvojnemu nivoju otrok, posebnostim kraja in drugim okoliščinam.

VLOGA IN POMEN PRIPRAVE OTROK NA OSNOVNO ŠOLO:

S pripravo otrok na osnovno šolo:

- omogočamo vsem predšolskim otrokom v zadnjem letu pred vstopom v osnovno šolo družbeno organizirano pripravo na osnovno šolo in s tem boljšo pripravljenost za vstop v osnovno šolo in za aktivno sodelovanje v vzgojnoizobraževalnem procesu osnovne šole;
- prispevamo k izenačevanju pogojev za vzgojo in izobraževanje v osnovni šoli in k enovitosti vzgojnoizobraževalnega procesa.

To dosegamo tako, da:

- omogočamo otrokom, da živijo med vrstniki v sproščenem vzdušju in prijetno, vsebinsko bogato in aktivno življenje;
- vključujemo otroke v smotrni, organiziran in načrtovan vzgojno-izobraževalni proces;
- sodelujemo s starši, skupaj z njimi oblikujemo in uresničujemo konkretni vzgojni program in jim pomagamo pri vzgoji njihovih otrok;
- sodelujemo z osnovno šolo pri obravnavi pedagoških, psiholoških in drugih vprašanj v zvezi s prehodom predšolskih otrok v osnovno šolo in pri dogovarjanju o skupnem delovanju v okolju, v katerem otroci živijo in

- se povezujemo z dejavniki v okolju, v katerem deluje vzgojno-varstvena organizacija oziroma žive otroci.

ČASOVNI OBSEG PRIPRAVE OTROK NA OSNOVNO ŠOLO

Priprava otrok na osnovno šolo traja najmanj 120 ur (a'60'). Priprava otrok na osnovno šolo na narodnostno mešanem območju občin Lendava in Murska Sobota traja najmanj 240 ur (a'60') v zadnjih dveh letih pred vstopom v osnovno šolo.

Priprava otrok na osnovno šolo lahko traja vse leto. V tem primeru je osnova za vzgojno delo Vzgojni program za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, ki ga je določil Strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje za oddelke otrok od 5. do 7. leta dne 16.5.1979.

ORGANIZACIJA PRIPRAVE OTROK NA OSNOVNO ŠOLO

Priprava otrok na osnovno šolo se organizira kot:

- sestavina dnevnega varstva v oddelkih za otroke v zadnjem letu pred vstopom v osnovno šolo ali
- samostojna organizacijska oblika. V tem primeru izvaja vzgojno-varstvena organizacija oziroma osnovna šola pripravo otrok na osnovno šolo v letnem, tedenskem in dnevnem času, ki najbolj ustreza otrokom, geografskim, klimatskim in drugim pogojem. Priprava otrok na osnovno šolo se izvaja po dogovoru med vzgojno-varstveno organizacijo oz. osnovno šolo in starši v letu na naslednje možne načine:
 1. v dveh delih - jesenskem in pomladanskem - od 1. 10. do 15. 1. in od 15. 2. do 15. 6. 2 krat po 2 uri tedensko
 2. v enem delu - jesenskem ali pomladanskem - od 1. 10. do 15. 2. ali od 15. 2. do 30. 6. 3 krat po 2 uri in enkrat po 1,5 ure tedensko.

Smoter priprave otrok na osnovno šolo je omogočiti, da

- se otroci vsestransko in celostno razvijajo;
- si otroci razvijajo osebnostne lastnosti in oblikujejo norme za ravnanje v skladu z vrednotami naše samoupravne socialistične družbe in se navajajo na praktično ravnanje v skladu z njimi;
- se otroci vzgajajo v duhu patriotizma, bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi SFR Jugoslavije;
- si otroci razvijajo pozitiven in aktiven odnos do okolja;
- se otroci razvijajo v skladu s svojimi individualnimi danostmi in možnostmi in se hkrati vraščajo v skupnost vrstnikov in v njej aktivno sodelujejo;
- si razvijajo ustvarjalnost;
- si razvijajo zanimanje in sposobnosti za spoznavanje in razumevanje predmetov, pojavov in dogajanj v okolju ter zvez med njimi;
- se pripravljajo na prehod v osnovno šolo.

VZGOJNOIZOBRAŽEVALNA VSEBINA

Vzgojnoizobraževalno vsebino, s katero uresničujemo vzgojni smoter priprave otrok na osnovno šolo, zajemamo iz naslednjih vzgojnih področij: telesne in zdravstvene vzgoje, intelektualne vzgoje, moralne vzgoje, delovno-tehnične vzgoje in estetske vzgoje.

Na narodnostno mešanem območju občin Lendava in Murska Sobota, kjer se izvaja priprava otrok na osnovno šolo dve leti pred vstopom v osnovno šolo, se smiselno uporabljajo vzgojnoizobraževalne vsebine, določene z Vzgojnim programom za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, ki ga je določil Strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje 16. 5. 1979. Dopolnjujemo jih z vzgojnoizobraževalnimi vsebinami, določenimi z Vzgojnim programom za seznanjanje predšolskih otrok pripadnikov slovenskega naroda in pripadnikov madžarske narodnosti, ki živijo na narodnostno mešanem območju občin Murska

Sobota, z madžarskim oziroma slovenskim jezikom, ki ga je določil
Strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje 16. 7. 1980.

Na narodnostno mešanem območju občin Izola, Koper in Piran se vzgoj-
noizobraževalne vsebine dopolnijo z vzgojnoizobraževalnimi vsebinami,
določenimi z Vzgojnim programom seznanjanja predšolskih otrok pripad-
nikov slovenskega naroda in pripadnikov italijanske narodnosti, ki
živijo na narodnostno mešanem območju občin Izola, Koper in Piran, z
osnovami italijanskega oziroma slovenskega jezika, ki ga je določil
Strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje 16. 7. 1980.

TELESNA IN ZDRAVSTVENA VZGOJA

SMOTRI

Smotri telesne in zdravstvene vzgoje so omogočiti, da

- si otroci ohranjajo zdravje;
- otroci normalno rastejo in se razvijajo, kot tudi njihovi organi
in funkcije;
- si otroci razvijajo in utrjujejo higienske navade;
- si otroci sistematično razvijajo gibalne sposobnosti;
- so otroci veseli in se navajajo na vsakodnevno razgibavanje.

Smotre telesne in zdravstvene vzgoje uresničujemo tako:

- da zagotavljamo otrokom življenje v zdravem in urejenem okolju,
v režimu, ki ustreza starosti in psihofizični razvitosti otrok in
v sproščenem vzdušju;
- da zadostimo naravni potrebi otrok po gibanju in jih vključujemo v
sistematično telesnovzgojno dejavnost in
- da otroke navajamo na zdrav način življenja.

VSEBINE IN NALOGE,

1. Življenje otrok v zdravem in urejenem okolju ter maksimalno iz-
koriščanje naravnih dejavnikov zdravja.

Pojasnilo

Prostori, oprema in urejenost prostora morajo biti v skladu s standardi in normativi, ki jih je določila Skupnost otroškega varstva Slovenije.

Telesnovzgojne dejavnosti se izvajajo praviloma na prostem.

2. Gimnastične vaje za pravilno držo telesa, za gibljivost hrbtenice, za razvijanje mišičnih skupin ramenskega obroča, hrbtenice in kolčnega obroča ter stopala, za gibljivost sklepov, za koordinacijo gibanja in obvladovanja ravnotežja. Stopnjevanje težavnosti in zahtevnosti glede točnosti izvedbe, skladnosti gibanja več delov telesa, gibčnost, hitrost izvedbe, obvladovanje ravnotežja.

Pojasnilo

Vzgojitelj izbira praviloma vaje za vse navedene naloge. Prednost daje vajah, ki jih narekuje dejanska telesnovzgojna razvitost otrok.

3. Vaje za razvijanje gibalnih sposobnosti (motoričnih spretnosti), hoja, tek, skakljanje, skakanje, plazenje, plezanje, kotaljenje, metanje, ujemanje, zadevanje, dviganje, nošenje, potiskanje in vlečenje, vese in vaje za razvijanje čuta za ravnotežje.

Pojasnilo

Postopno vključuje vzgojitelj vedno večje število vaj, stopnjuje težavnost vaj in kombinacije vaj.

4. Osnovne igre z različnimi vrstami telesnih gibanj (vaja za razvijanje gibalnih sposobnosti - hoja, tek, plazenje).

Pojasnilo

Igre v različnih prostorskih pogojih in z različnimi orodji, razvijajo večjo sigurnost v prostorski orientaciji in hitrosti orientacije (zlasti na zunanjem prostoru, travniku, v gozdu, na igrišču).

5. Dva izleta: hoja brez počitka do 30 minut. Navajanje na ekonomično porabo telesnih sil, razvijanje sposobnosti za orientacijo na terenu.

Pojasnilo

Praviloma sta izleta v pomladanskem in jesenskem času. Na izletih uresničuje vzgojitelj tudi naloge ostalih vzgojnoizobraževalnih področij.

Sankanje na varnih terenih, navajanje na samostojno vodenje sank in izogibanje ovir. Različne igre na snegu.

6. Navajanje na zdrav način življenja, spoznavanje zdravstvene pomoči in vzbujanje zaupanja do nje. Merjenje teže in višine ob začetku in koncu priprave otrok na šolo.

Sodelovanje otrok v delovnih opravilih v zvezi z urejanjem prostorov, nego in prehrano.

Pojasnilo

Nalogo uresničuje vzgojitelj ob praktičnih dejavnostih otrok: oblačenju, negi, prehranjevanju, urejanju prostorov in okolja.

NAVODILA

Vsakokratno telesnovzgojno dejavnost sestavljajo: dinamično gibanje v prostoru za uvod (lahko tudi v obliki živahne igre), gimnastične vaje, najmanj ena vaja za razvijanje gibalnih sposobnosti (skakanje, plazenje, nošenje, plezanje, ...) in vaje za umiritev (lahko je tudi mirna igra). Včasih posredujemo otrokom 2 ali 3 osnovne igre, s katerimi vzpodbujamo otroke na različna gibanja ("štorklja in žabe", "prenesti žogo v obroč", "pastir in ovce"). Čas, ki je namenjen otroškim igram, naj bo namenjen tudi telesnovzgojnim dejavnostim, npr.: športnim zvrstem v okviru tekmovanja za športno značko, osnovnim igram in drugim (premagovanje ovir na igrišču).

Telesnovzgojne dejavnosti naj imajo zanimivo vsebino, ki spodbuja aktivnost otrok. Hkrati pa naj vzgojitelj postopno uvaja in pogosto omogoča otrokom take vaje, pri katerih si sami postavijo cilje in naloge ter jih rešujejo po svoji zmogljivosti in izkušnjah. Spodbuja jih, da stopnjujejo zahtevnost do samega sebe, da se trudijo za dosego rezultatov. Večjo socialno zrelost otrok razvija izvajanje takih tekmovalnih iger, ki hkrati vzgajajo otroka za delo v skupnosti. Važno je, da otroci razumejo pravila in jih upoštevajo, da

se trudijo za zmago, da poskušajo objektivno oceniti dosežke, da ugotavljajo vzroke za uspeh oziroma poraz.

Telesnovzgojne dejavnosti naj bodo otrokom v veselje, morajo pa se tudi zavedati pomena redne telesne vadbe za zdravo življenje, za sprostitve ter dober počitek.

Pri telesni vzgoji naj posveča vzgojitelj posebno pozornost še osebnostnim lastnostim, ki dopolnjujejo telesno in duševno zrelost. Te so: samostojnost, sposobnost premagovanja naporov, delavnost, iniciativnost, namerna pozornost, koncentracija, vztrajnost, logično sklepanje, npr. pri presojanju situacije in zamisli o izvedbi (v tekmovalnih igrah), pri odmerjanju moči glede na nalogo in cilj ipd., tovarištvo, iskrenost, strpnost, obzirnost, poštenost v igri, pripravljenost sprejeti poraz, veseliti se uspeha, sposobnost ekonomično trošiti svoje moči in druge. Preprečujemo sonožne padce na kolena in drsenje po tleh.

Za izvajanje telesnovzgojnih iger in vaj je treba izkoristiti vse možnosti, ki se ponudijo v programu, zlasti naj otroci začutijo v vadbi sprostitve. Pri telesnovzgojnih zaposlitvah naj bodo otroci po možnosti oblečeni v telovadno obleko (majica, hlače, copati ali bosi).

INTELEKTUALNA VZGOJA

SMOTRI

Smotri intelektualne vzgoje so omogočiti, da

- si otroci pridobivajo osnovne življenjske izkušnje, potrebne da se v okolju znajdejo, se vanj aktivno vključijo in se osamosvajajo;
- si otroci pridobijo osnovne predstave in pojme o predmetih, dogajanjih v okolju in s tem osnovo za kasnejše globlje in širše pojmovanje sveta in življenja;

- si otroci razvijajo zanimanje ter sposobnosti za nadalnje spoznavanje in razumevanje pojavov in dogajanj v okolju, vključno odnosov med predmeti in pojavi;
- se otroci uče smiselno in pravilno govoriti ter razumeti govor drugih, si pridobivajo primerno besedje in govorne izkušnje za samostojno sporazumevanje z vrstniki in z odraslimi, v znanih, pa tudi novih situacijah; si razvijajo govor vzporedno s pridobivanjem življenjskih izkušenj in razumevanjem intelektualnih sposobnosti, zlasti mišljenja;
- si razvijajo ob spoznavanju in doživljanju leposlovnih pripovednih vsebin in deklamacij čustva in fantazijo ter osnovne sposobnosti dojemanja moralnih vrednot;
- si otroci razvijajo zanimanje za knjigo ter se navajajo na pravilno ravnanje z njo;
- se otroci v procesu aktivnega spoznavanja in vključevanja v okolje razvijajo intelektualno, čustveno in socialno, si oblikujejo značaj in pridobivajo potrebne socialne, delovno-tehnične in kulturno higienske izkušnje.

Smotre intelektualne vzgoje uresničujemo na področjih spoznavanja okolja (ki vključuje tudi prometno vzgojo), razvijanja govora in razvijanja predstav in pojmov.

Smotre uresničujemo tako, da:

- zagotavljamo otrokom primerno in bogato neposredno življenjsko okolje;
- vzbujamo otrokom veselje, vedoželjnost za spoznavanje, poglobljamo spoznavne in spodbujamo raziskovalne interese;
- zagotavljamo vzgojnim smotrom ustrezno oblikovanje otrok ob vsestranski aktivnosti, sorazmerje med razvijanjem intelektualnih ter drugih sposobnosti s poudarkom na uporabi intelektualnih izkušenj;
- prilagajamo hitrost in intenzivnost vzgojnega dela, poglobljanja zahtevnosti, večanja obsega znanj itd. zmogljivostim posameznih otrok in vseh otrok v skupini.

1. Spoznavanje okolja

1.1. Ugotavljanje izkušenj in znanja otrok.

Pojasnilo

Vzgojitelj ugotovi izkušnje in že doseženo znanje otrok, da bi lahko vzgojno delo prilagodil ugotovitvam tako glede izbire vsebin, obsega in zahtevnosti.

1.2. Urejanje in razširjanje ter poizkušanje in pridobivanje novih izkušenj in znanj otrok o:

- družini: družinski člani, sorodniki in njihovi medsebojni odnosi, naslov, delo staršev;
- vzgojnovarstveni organizaciji (šoli): ureditev in oprema, primerjave le-te z domom, dnevni red in primerjava z domom, delavci v vzgojnovarstveni organizaciji: različne dejavnosti v vzgojnovarstveni organizaciji, naslov;
- ožjem in širšem okolju: vas, zaselek, ulica-cesta, dvorišča, igrišča, zelenice, parki itd.; poslopja za različne namene; dejavnosti, ki so potrebne za življenje, za ohranitev zdravja; šport in rekreacija, življenjske potrebščine, izobraževanje in kultura, obveščanje itd., dejavnosti, delo ljudi v neposrednem okolju ter sredstva in orodja za delo;
- prometu in ravnanju v njem: prometne poti in prometna sredstva, naprave in dejavnosti, ki so namenjene varnosti v prometu; pravila o ravnanju pešcev v prometu;
- praznovanjih - vzbujanje prazničnega vzdušja in veselja ob praznovanjih. Sodelovanje otrok ob pripravah prostora in praznovanj ter nastopanje.

Praznovanje rojstnih dni otrok kot vsebinska popestritev življenja otrok, kot priložnost za zbližanje otrok, kot vsebinsko bogato doživetje.

Praznovanje dneva republike, novega leta, Prešernovega dne, dneva žena - 8. marca, 1. maja, 25. maja - Dneva mladosti.

Praznovanje ob zaključku priprave otrok na osnovno šolo;

- vremenu, posameznih vremenskih pojavih, vplivu vremenskih

pojavov na človeka, živalih in rastlinah, ravnanju človeka in živali glede na različne vremenske razmere;

- zemlji, vodi, zraku, soncu ter njihovem vplivu na človeka živali in rastline;
- živalih: zunanje značilnosti živali, prehranjevanje živali, živali in njihov zarod, povezanost med človekom in živalmi, domače živali, žival v gozdu, v vodi, na travniku in polju, skrb človeka za živali, varovanje pred nevarnimi živalmi;
- rastlinah: rastline, ki rastejo v okolju, v katerem otroci žive - v gozdu, na travniku, na vrtu in polju, glavni deli rastline, plodovi rastline, rast rastlin od semena do plodu, skrb človeka za rastline, varovanje pred nevarnimi (strupenimi) rastlinami.

Pojasnilo

Naloge uresničujemo tako, da otroci opazujejo, ugotavljajo, primerjajo, sklepajo in praktično ravnaajo. Pri izbiri vsebin upošteva vzgojitelj konkretne okoliščine, v katerih žive otroci.

2. Razvijanje govora

2.1. Ugotavljanje govornih izkušenj glede na artikulacijo, besedje in oblikovanje stavkov ter govorno sproščenost otrok. Vzbujaanje zanimanja za govor drugih in veselje do pogovora z vrstniki, z odraslimi, z znanimi in neznanimi osebami.

2.2. Navajanje otrok na:

- aktivno, selektivno, ustvarjalno in kritično poslušanje posebno pripovedovanih ali branih vsebin,
- govor v zborni izreki po poti iz domačega narečja v pogovorni jezik,
- pravilno izgovarjavo, izražanje v prostih razširjenih stavkih in enostavnih zloženih stavkih. Odpravljjanje popačenk.

Pojasnilo

Otroci naj se zavedajo vsebine pogovora, naj se od teme ne oddaljujejo, spoznajo naj red, po katerem teži skupinski razgovor.

2.3. Pogovori in pripovedovanja otrok o zadevah vsakdanjega življenja in drugem. Opisovanje in pripovedovanje po slikah in dru-

gih ponazorilih, prehajanje iz substančne v akcijsko in ralacijsko fazo. Obnavljanje kratkih pripovednih vsebin brez ponazoril.

Pojasnilo

Navajanje na to, da je pripovedovanje razumljivo, jedrnato, logično, kolikormogoče tekoče in zanimivo in izraženo v kratkih stavkih.

- 2.4. Seznanjanje otrok z narodnimi in sodobnimi pripovedkami, pravljicami ter pesmimi. Vzbujanje zanimanja za knjige in privzganje pravilnega ravnanja z njimi.

Pojasnilo

Otrokom pripovedujemo ali beremo besedila, izbrana po psiholoških, estetskih in drugih kriterijih in vadimo deklamacije, da bi otroci dobili čut za ritem in rimo ter občutek za smiselno deklamacijo oziroma pripoved ali obnavljanje ob dramatizacijah. Uporabljamo tudi ustrezne plošče in trakove z umetnimi besedili.

- 2.5. Bogatenje besedja v zvezi s spoznavanjem okolja, z izrazi za poimenovanje lastnosti, vrednot, stanj, ki jih otroci ne morejo zaznati. Spoznavanje izrazov za pojme in uporaba izrazov kulturnega vedenja.

- 2.6. Uvajanje otrok v slušno in optično analizo.

Pojasnilo

Otroci naj zvedo, da je govor sestavljen iz besed, glasov in zlogov. Poslušanje, ugotavljanje in razlikovanje posameznih glasov oziroma skupine glasov v besedah, posameznih besed v stavkih in stavkov med seboj.

- 2.7. Uvajanje otrok v pisanje ravne in krožne črte, črte v navpični, vodoravni in poševni legi. Vzbujanje veselja za branje in pisanje.

Opomba:

Predšolski otroci pripadnikov italijanske narodnosti, ki živijo na narodnostno mešanem območju občin Izola, Koper in Piran, si razvijajo materini jezik po enakem programu v italijanskem jeziku.

3. Razvijanje predstav in pojmov

- 3.1. Ugotavljanje razvitosti predstav in pojmov in vzbujanje zanimanja in veselja za ugotavljanje kvalitete in kvantitete predmetov, zvez med predmeti in pojavi, za njihovo medsebojno povezanost, različnost, za iskanje vzrokov in učinkov in rešitev v novih situacijah.
- 3.2. Urejanje spoznanj o lastnostih predmetov in spoznavanje novih lastnosti (barva, odtenki osnovnih barv, velikost, oblika, namen ...). Klasifikacija predmetov po največ dveh lastnostih. Seriacija istovrstnih, nato raznovrstnih predmetov. Korespondenca in ugotavljanje enako močnih in različno močnih množic konkretnih predmetov brez štetja, množice razporejamo na različnih prostorih.
- 3.3. Spoznavanje naravne vrste števil z največ 10 elementi. Kot nadaljevanje klasifikacije, seriacije in korespondence. Preštevovanje konkretne množice z dodajanjem ali odvzemanjem 1 elementa.
- Pojasnilo
- Izraz množica uporabljamo šele za opredelitvami kup, vrsta, šopek, čreda, jata, skupina v smislu širšega pojma.
- 3.4. Spoznavanje geometrijskih oblik-okroglo, oglato, štirikotno, trikotno.
- 3.5. Spoznavanje količinskih odnosov v njihovi relativnosti: mnogo-malo, enak, manj, več.
- 3.6. Spoznavanje prostorskih odnosov, raba ustreznih predlogov in prislovov, med, pod, pred, bliže, zgoraj, spodaj, prvi, zadnji.
- 3.7. Spoznavanje časovnih odnosov: podnevi-ponoči, danes-včeraj-jutri, zdaj-prej, zdaj-potem.
- 3.8. Uvajanje merjenja dolžine, teže, denarja (meter, kg, liter, dinar)

Pojasnilo

Vse odnose spoznavajo otroci v praktični lastni aktivnosti.

NAVODILA

Izhodišče spoznavanja otrok z okoljem je konkretna otrokova življenjska sredina, otroci na temelju pridobljenih izkušenj lahko razumejo nove pojave in se znajdejo v novih situacijah.

Neposredno opazovanje je na tej stopnji najbolj učinkovita metoda. Vzgojitelj se poslužuje še drugih metod, vendar dosledno daje prednost tisti metodi, ki najbolj aktivira otroke. Obseg in vsebino posameznih tem spoznavanja opredeli vzgojitelj sam. Pri tem upošteva, da ni toliko pomembna količina spoznanj, kakor pravilnost in natančnost ter čimvečja otrokova miselna aktivnost. Ker so otroci že sposobni kontinuirano opazovati skozi daljše obdobje, ker so že bolj samostojni, naj opazujejo iste pojave v naravi večkrat, v različnih okoliščinah in ugotavljajo zveze med pojavi in medsebojno pogojenost.

Vsebinsko prometne vzgoje uresničujemo ob bivanju na prostem, tako da otroci organizirano opazujejo, presojajo prometne situacije in ravnanje pešcev ter sami pravilno ravnaajo, kadar prečkajo prometne poti ali so drugače udeleženi v prometu.

Predšolska govorna vzgoja ne prenese mehaničnega učenja in vežbanja. Govor otrok razvijamo s pomočjo igre (zlasti z didaktičnimi igrami, z igrami s petjem, z izštevankami), z razgovori in pripovedovanjem ob ponazorilih ali brez njih, z uporabo sodobnih avdiovizualnih sredstev, z dramatizacijo, ugankami, uporabo lutke itd. Vzgojitelj izbira ustrezne metode glede na govorno razvitost večine in posameznih otrok in glede na naloge.

V oddelku priprave otrok na osnovno šolo je urejen knjižni kotichek, ki ima približno 3 knjige na otroka (slikanice, otroške slikanice, ilustrirane knjige itd.).

Pripovedna besedila ter pesmi za pripovedovanje ali branje oziroma deklamiranje izbere vzgojitelj sam. Pri tem upošteva estetske in druge kriterije za izbiranje besedil na tej razvojni stopnji. Vsebine naj bodo otrokom razumljive in dovolj blizu, da jim zbudijo čustva in fantazijo. Važno je torej, da vzgojitelj obravnava oziroma posreduje vsebino tako, da jo doživijo vsi ali vsaj večina otrok in ne le posamezniki. Otrokom naj pogosto tudi bere.

Naloge razvijanja govora uresničuje vzgojitelj v procesu vsega vzgojnoizobraževalnega dela in v najožji povezavi z dejavnostmi na drugih vzgojnoizobraževalnih področjih. Vzgojitelj naj izkoristi sleherno priložnost za individualne ali skupinske razgovore z otroki.

Praktična aktivnost otrok je bistvena za razvijanje predstav in pojmov.

Poglavitne metode vzgojnega dela so igra, opazovanje ter metode lastne dejavnosti otrok. Vzgojitelj se posebno izogiblje vsakršnih metod, ki bi vodile v verbalizem vzgojitelja ali otroka.

Vzgojitelj organizira situacije, ki omogočajo otrokom neposredno opazovanje, ravnanje s predmeti, iskanje novih možnosti za urejanje predmetov in ugotavljanje odnosov med njimi.

Predmeti iz otrokovega okolja, igrače in razna druga sredstva, kot so plodovi, škatle, plastenke, gumbi, žetoni itd., so najbolj primerna vzgojna sredstva.

Razvijanje predstav in pojmov mora biti prepleteno z vsemi spontanimi in drugimi usmerjenimi dejavnostmi otrok, vzgojitelj mora izkoristiti sleherno naravno priložnost za to dejavnost.

SMOTRI glasbene vzgoje so omogočiti, da

- si otroci razvijajo zanimanje za glasbo, si želijo peti, poslušati glasbo in igrati na instrumente;
- so otroci ob glasbenih dejavnostih veseli in sproščeni;
- otroci čustveno sprejemajo in doživljajo glasbo;
- si otroci razvijajo ob lastnih glasbenih dejavnostih glasbene ustvarjalne zmožnosti;
- se otroci z glasbenimi dejavnostmi vsestransko, še posebej domovinsko vzgajajo.

Smotre glasbene vzgoje uresničujemo tako, da:

- zagotavljamo sproščeno in vedro vzdušje med otroki;
- vzgujemo zanimanje otrok za glasbo;
- omogočamo otrokom, da se lahko v vseh sestavinah vzgojnega programa spontano ali usmerjeno glasbeno izražajo oziroma dojemajo glasbo;
- zagotavljamo naslednje glasbene dejavnosti: petje, poslušanje glasbe, igranje na male instrumente in izvajanje glasbenih didaktičnih iger.

VSEBINA IN NALOGE

1. Petje pesmi

- 1.1. Otroci se naučijo peti 6-8 novih pesmi in utrdijo pesmi, ki jih že poznajo.

Pojasnilo

Otroke navajamo, da pojejo intonacijsko točno, da besedilo izgovarjajo razločno, da besede primerno naglašajo, da zaključnih zlogov (rim) ne poudarjajo preočitno, da posamezne glasove pravilno oblikujejo (odpirajo usta, pravilno oblikujejo ustnice). Otroke navajamo na enotno petje, na hkratni začetek, na ustrezno fraziranje (vdihnejo le na primernih mestih). Preprečujemo enolično petje. Pojejo prirodno in iskreno, tako kot to zahteva vsebina pesmi, ki jo med petjem doživljajo. Otroke navajamo na samostojno petje ob spremljavi instrumenta ali brez njega. Otroci petje tudi sami ritmično spremljajo.

1.2. Pogovori o pesmih.

Pojasnilo

Pri takih pogovorih ugotavljamo, da niso vse pesmi enake, nekatere so bolj umirjene, druge so bolj živahne, ob nekaterih lahko korakamo, ob drugih plešemo, ob tretjih poskakujemo itd.

1.3. Petje pesmi, ki si jih izmišljajo otroci sami.

Pojasnilo

Izmišljajo si lahko hkrati besedilo in melodijo ali samo melodijo na dano besedilo, lahko pa si izmišljajo tudi besedila na dane melodije. Pojejo tudi pesmi nadaljevanke.

2. Poslušanje glasbe

2.1. Poslušanje 4 do 5 znanih in tudi neznanih pesmi.

Pojasnilo

Pesmi so posredovane v živi izvedbi in s pomočjo tehničnih posrednikov.

2.2. Poslušanje 3 do 5 pravih instrumentalnih skladb.

Pojasnilo

Skladbe ki trajajo od 35 sekund do minute in pol. Posredujemo solistične skladbe in skladbe za manjše instrumentalne sestave. Ustrezajo skladbe, ki izražajo gibanje, skladbe s programskimi naslovi pa tudi nekatere izmed preprostih skladb klasičnih mojstrov.

2.3. Poslušanje orkestralne glasbe.

Pojasnilo

Predvajamo jim ustrezna kratka orkestralna dela ali pa zaključene odlomke večjih orkestralnih del, npr. orkestralnih suit. Vsa glasbena dela, ki jih otroci poslušajo, naj slišijo čim večkrat, tako da si vse skladbe zapomnijo in jih ob ponovnem poslušanju prepoznavajo in v sebi reproducirajo.

3. Igranje na male instrumente

3.1. Spoznavanje tehnike igranja na lastne instrumente (roke, noge, govornila) in tehnike igranja instrumentov 1., 2., 3., 4. in 5. skupine malih instrumentov.

Pojasnilo

Otroci ustvarjajo:

- zvočne slike (npr.: medved, žabe, dež, sani dedka Mraza, ples bobnov, ...)
- zvočne zgodbe,
- ritme in posamezne zvoke za zvočne uganke.

Z instrumenti otroci izvajajo ritmični ostinato, ritmični odmev, spremljajo govorjena besedila (izštevanka, rimane uganke, kratke ritmične deklamacije ipd.) petje pesmi (2 do 3) in instrumentalne skladbe, dramatizacije pravljič in zgodb ter gibanje.

4. Izvajanje glasbenih didaktičnih iger

Izvajanje 8 do 12 glasbenih didaktičnih iger z različnimi glasbenimi smotri.

Pojasnilo

Pri igrah razlikujejo otroci zvoke po jakosti in po barvi (lahko tudi po višini in trajanju); otroci določajo zvokom smer; ugotavljajo razlike v hitrosti; z otroki izvajamo tudi igre za razvoj ritmičnega čuta in za razvoj melodičnega posluha.

NAVODILA

Vzgojitelj izkoristi sleherno priložnost za naravno vključevanje glasbe v različne dejavnosti otrok.

Posebno pozornost posveča ustvarjanju primerne vzdušja za vse glasbene dejavnosti.

Otrokom omogoča:

- a) petje pesmi, ki jih ustvarijo otroci sami ali skupaj z vzgojiteljem ustvarjajo napev na znano besedilo, ali besedilo na znan napev ali oboje. Zelo je važno, da vzgojitelj ceni in vrednoti te dosežke in da otroke nenehno spodbuja k lastni ustvarjalnosti, posname tako nastale pesmi, otrokom pomaga, seznanja starše z vrednostjo le-teh; in da vzgojitelj tudi sam ustvarjalno poje.
- b) petje narodnih in umetnih pesmi. Vzgojitelj izbira za petje pesmi, ki imajo privlačno vsebino. Besedilo mora biti zelo preprosto in lahko izgovorljivo. Melodija pesmi se mora prilagajati besedilu in se z njim stapljati v harmonično celoto. Ustrezati mora otrokove-

mu glasovnemu obsegu: od d^1 do h^1 ali d^1 do c^2 . Pesmi s pogosto rabo širokih intervalov niso primerne. Melodije naj ne bodo enolične, vsebujejo naj bogato in raznoliko melodično motiviko. Izbiramo pesmi z durovo, pentatonično in molovo melodiko.

Oblike pesmi: izbiramo pesmi, ki imajo enodelno, dvodelno, triodelno ali pesemsko obliko. Najpogosteje izbiramo kitične pesmi, včasih tudi prekomponirane. Izbiramo pesmi z različnim tempom, počasnim, srednje hitrim in tudi hitrejšim tempom. Tempo se lahko v posameznih delih tudi spreminja. Izbiramo pesmi, ki zahtevajo tiho, srednje glasno, glasnejšo izvedbo in pesmi z naraščanjem in pojemanjem glasnosti.

Pred vsakim petjem vzgojitelj pesem intonira z melodičnim instrumentom. Otroke navaja, da pojejo intonančno točno, doživeto in preprosto.

- c) Pri igranju na male instrumente je važno, da je toliko instrumentov, 1.2.3.4. in 5. skupine, kolikor je otrok. Pri izdelovanju instrumentov naj sami sodelujejo.

Vsak nov instrument mora vzgojitelj otrokom dobro predstaviti.

Vse instrumente naj otroci pravilno uporabljajo: pravilno držijo in prožno udarjajo, ne glede na to ali z njimi igrajo določene ritme ali na njih po svoje improvizirajo.

Četudi igrajo vsi otroci hkrati na male ritmične instrumente, ne sme biti hrupa. Otroke opozarjamo, naj se poslušajo - lepo se sliši, če igrajo bolj tiho. Otroke tudi opozarjamo, naj poslušajo in primerjajo, kako lahko isti instrument različno zveni, če ga uporabljamo na različne načine.

V otrocih razvijamo skrben odnos do instrumentov. To izražajo s tem, da instrumente ustrezno uporabljajo, pa tudi s tem, da jih vedno po uporabi pospravijo na določeno mesto.

SMOTRI slikovne vzgoje so omogočiti, da

- si otroci razvijajo naravno nagnenje do likovnega izražanja in so veseli ob likovnem udejstvovanju;
- si otroci razvijajo ustvarjalnost, iznajdljivost, samostojnost ter delovne in kulturno higienske navade;
- se otroci spoznavajo z različnimi likovnimi tehnikami in materiali ter se usposabljaajo za njih uporabo;
- si otroci razvijajo osnove za vrednotenje likovnih stvaritev;
- si otroci v estetsko urejenem okolju skladno razvijajo svojo osebnost.

Smotre likovne vzgoje uresničujemo tako, da:

- spodbujamo zanimanje otrok za barvo, obliko in prostor v resnični stvarnosti in jih opozarjamo na skladnost, red in mero;
- jih usmerjamo tako, da jasneje likovno izražajo določeno zamisel ali vsebino;
- si prizadevamo, da otroci čimbolj spretno in temeljito uporabljajo likovni pribor in materiale ter bolj samostojno izbirajo motive.

VSEBINA IN NALOGE

1. Risanje

Uporaba in kombiniranje različnih črt - horizontalnih, vertikalnih, krivih, vijugastih, krožnih, tankih, debelih, kratkih, dolgih. Izražanje izkušenj, predstav, želja z jasno risbo. Risanje predmetov, doživljajev itd. z mnogimi drobnimi detajli. Risanje figur v gibanju in povezavi z okoljem.

Pojasnilo

Pri risanju uporabljamo suhe in mokre risarske materiale: mehki svinčnik, grafit, voščenke, flomastre, šolske krede, oglje, lužine, tuš, razna tekoča barvila.

Za risanje z mokrimi barvami uporabljamo trske ter široke in tanke čopiče.

2. Slikanje in osnove grafike

Slikanje na osnovi doživetij, ki so emocionalno diferencirana (veselje, žalost, navdušenje itd.) in njih adekvatno izražanje z barvo. Razširjanje barvne skale na veliko odtenkov. Spodbujanje samostojnih, originalnih likovnih rešitev, posebno pri ilustriranju. Dosledno prekrivanje celih ploskev z barvo.

Pojasnilo

Uporabljamo suhe slikarske materiale (tempere, zidne barve z različnimi vezavami itd.). Med slikarske tehnike uvrščamo tudi batik, slikanje mokro v mokro, slikanje na škrobno podlago, slikanje s strukturnimi barvami, slikanje na pleksi steklo, trganke, rezanke, mozaik, praskanke v voščeno podlogo.

3. Plastično oblikovanje

Oblikovanje figur z mnogimi detajli, z izraženim značajem, postavljeno v odnos do drugih zamišljenih ali izdelanih figur. Oblikovanje iz enega kosa materiala.

Pojasnilo

Pri oblikovanju uporabljamo različne vrste papirja, lepenko, tapete, razne vrste embalaže (škatlice, stekleničke), lesene odpadke, tekstilne odpadke, razne vrste neškodljivih žic, plastiko, prirodne materiale, papir-maše, mavčne ploščice in suho glino.

4. Osnove estetskega vrednotenja

Ugotavljanje skladnosti okolja in predmetov vsakdanje rabe v njem. Razvijanje kritičnosti in samokritičnosti do lastnih del in del drugih otrok. Seznanjanje z osnovnimi lastnostmi dobre slikanice.

Elementarno seznanjanje z umetniškimi deli ali reprodukcijami umetniških del (motiv, barva, kompozicija, obdelava detajlov itd.) kot poimenovanje nekaterih avtorjev.

Pojasnilo

Za razvijanje osnov estetskega vrednotenja uporabljamo umetniška dela in izdelke otrok, ki jih izbiramo po tehtnem premisleku. Ne pozabimo vključiti tudi estetskega vrednotenja skulptur in arhitektonskih del.

Otrok mora imeti trajno možnost za pregledovanje kvalitetnih slikanic, za sodelovanje pri urejanju in ocenjevanju ambienta, v katerem živi, in predvsem za vsestransko likovno ustvarjalnost.

NAVODILA

Vzgojitelj ugotovi, ali otroci že imajo likovne izkušnje in znanje. Ugotovljenemu stanju prilagodi vsakokratni program dela. Če posamezni otroci zaostajajo, se z njimi posebej ukvarja oziroma naloge prilagaja njihovi zmogljivosti.

Risanje je najpogostejši način likovnega izražanja. Možnost za izbiro tem je velika, navajamo le nekatere: prijatelj in jaz, mama, oče, punčka, živali, prometna sredstva in konkretna prometna situacija, gozd pozimi, travnik, sankanje, drsanje, ilustriranje pravljič, risanje po doživetju.

Pri slikanju navajamo otroke na uporabo živih in umirjenih barv, na rabo omejene in neomejene barvne skale. Skupno z otroki izbiramo temo; navajamo le nekatere možne: živali v gozdu, gozd v jeseni, kokošja družina, cvetje v vazi, cvetličarna, naša hiša, naš vrtec, pogrnjena miza, cirkus, Dedek Mraz z darili, maskare, stojnice na trgu itd., ilustracije pravljič, slikanje po doživetju.

Pri oblikovanju večamo število materialov in uvajamo vedno več in vedno zahtevnejši pribor (nož, škarje, klešče, kladivo, šivanka). Otroku pomagamo pri tehničnih pripravah, vendar moramo paziti na to, da pride otrokova lastna zamisel do prave veljave.

Od prizadevnosti, iznajdljivosti in izvirnosti vzgojitelja je odvisna izbira oblikovalnih materialov, ki nudijo neomejene možnosti za ustvarjanje.

Tudi teme za oblikovanje izbira vzgojitelj skupno z otroki. Navajamo le nekatere možne: človeška figura, doprni kip, razne živali, sadje, gnezdo z jajci, spomenik. Za oblikovanje iz raznih drugih materialov navajamo naslednje možne teme: torbica, avion, pahljača, vetrnica, zmaj, prtiček, okraski, razne figurice, roboti, živali, prometna sredstva, pohištvo, stroji, spomenik, ogrlica, okraski.

SMOTRI gibalno-ritmične vzgoje so omogočiti, da

- si otroci razvijajo samostojno gibalno ustvarjalnost, da vsak najde v gibanju samosvoj plesni izraz in neposrednost ter naravnost gibanja, ki izhaja iz doživetja;
- si otroci skladno razvijajo gibalno sposobnost, si pridobivajo gibalno koordinacijo in orientacijo v lastnem telesu in v prostoru;
- si otroci z gibanjem razvijajo posluš in se sploh vsestransko razvijajo;
- se otroci telesno in čustveno sprostijo, se uveljavljajo v skupini in tudi kot posamezniki.

Smotre gibalno-ritmične (plesne) vzgoje uresničujemo s tem, da:

- zagotavljamo sproščeno in vedro vzdušje med otroki;
- vzgujemo zanimanje in veselje do gibalnega izražanja in ustvarjanja;
- omogočamo otrokom, da se lahko v vseh sestavinah vzgojnega programa spontano ali usmerjeno gibalno izražajo;
- spodbujamo zanimanje za različne načine gibanja;
- utrjujemo telesno shemo - orientacijo v lastnem telesu in v odnosu telesa do prostora ter s tem preprečujemo možne kasnejše težave pri učenju branja in pisanja.

VSEBINA IN NALOGE

1. Spoznavanje in igranje rajalnih iger, ki vključujejo pet ali več gibov v rajalnem motivu.

Pojasnilo

Rajalne igre ustvari vzgojitelj ali skupaj vzgojitelj in otroci, na osnovi primernih otroških, umetnih ali narodnih pesmi.

2. Bogatenje gibalnega izraza, doživljanje in domišljije.

Pojasnilo

Razvijanje zanimanja za različne načine gibanja.

3. Utrjevanje telesne sheme - orientacija v lastnem telesu in v odnosu telesa do prostora.

Pojasnilo

S tem preprečujemo možne težave pri učenju branja in pisanja, zato je naloga zelo pomembna.

NAVODILA

Spodbude za plesno zaposlitev so neomejene. Obsegajo opazovanje oblik in gibanj v otrokovem ožjem vsakdanjem in naravnem okolju ter v širšem okolju (poljudnoznanstvena literatura, filmi, televizija, aktualni dogodki, delo staršev in drugi poklici, fizikalni pojavi, lastnosti snovi, idr.).

Spodbude za otrokovo in naše gibalno ustvarjanje črpamo iz vseh umetniških področij: literarno, glasbeno, likovno, scensko gledališko. Ustvarjanje otrok samih na različnih področjih je tudi lahko spodbuda za gibalno domišljijo in ustvarjanje.

Zahtevnost spodbud iz posameznih vzgojnih področij vsklajujemo s programi teh področij, glede na specifičnosti in raziskovalne značilnosti plesne vzgoje pa občasno od gornjega tudi odstopamo. Nastopi za starše in drugi nastopi.

Med vrstami plesnih zaposlitev dajemo prednost rajalnim igram, najprej ljudskim, zlasti tistim, ki jih otroci že poznajo, postopoma pa uvajamo tudi umetno rajalno igro, ki jo oblikujejo vzgojitelji in otroci. Didaktične gibalne igre povezujemo z glasbeno in telesno vzgojo. Če čas in zmogljivost otrok dopuščata, uvajamo kasneje plesno dramatizacijo na osnovi glasbenih pravlji, literarnih del za otroke, TV risank idr. Plesno vživljanje spodbujamo ob vseh naštetih vrstah plesnih zaposlitev in še posebej v individualnih in skupnih improvizacijah ob ustrezni instrumentalni glasbi.

Zaposlitve se odvijajo v igri. Otroke usmerjamo v dejavnosti, izogibamo pa se pogostemu opozarjanju in pozivanju k disciplini. Tudi

stereotipni načini motiviranja kot "bomo videli, kdo bo najlepši", niso umestni, saj ne morem obiti pri tem dosledni. Poskrbimo za zanimive in aktualne spodbude in ustrezne metode, pa bodo otroci z interesom sodelovali. Vse štiri metode enakovredno uporabljamo (vodenje, improvizacija, od vodenja k improvizaciji, od improvizacije k vodenju).

Vzgojiteljevo gibanje je pomembna gibalna spodbuda, zato se ne zanaša na otrokovo improvizacijo z izgovorom, da s tem spodbuja otrokovo ustvarjalnost. Metodo vodenja uporablja tudi s pomočjo otrok, tako da izvirno gibalno zamisel posameznega otroka preizkusijo tudi drugi otroci. Izvaja lahko tudi zaposlitve - nadaljevanke. Pri tem uporablja različne metode.

Vzgojitelj plesno dejavnost čimvečkrat povezuje z vsemi drugimi dejavnostmi (glasbena, likovna, telesnovzgojna, umská). Plesna dejavnost je lahko sestavni del neke druge zaposlitve, lahko uvodni ali zaključni del. Pogosto izvedemo plesno zaposlitev v obliki skupinskega dela, zato da bi imeli otroci več prostora za gibanje, da lahko upoštevamo njihove interese in lahko vzpostavljamo neposrednejši stik z otroki. Otroke spodbujamo laže k sodelovanju in ustvarjalnosti v manjših skupinah. Tam se laže uveljavijo kot posamezniki, istočasno pa morajo usklajevati svoje težnje s skupino.

Za otroke v vzporedni skupini pripravimo dejavnost, ki jo lahko kolikor toliko samostojno izvedejo. Plesno zaposlitev in vzporedne dejavnosti lahko povezuje skupna tema. Ni izključena igra po želji kot vzporedna dejavnost. Razporeditev v skupine poteka po različnih kriterijih: glede na vzgojne smotre, ki si jih zastavimo, na interese, z izštevanjem ... Skupine se v dejavnostih lahko izmenjajo še isti dan, drugič ali pa sploh ne. Če je mogoče, izvedemo zaposlitev na prostem. Posebno pozornost posvečamo duševni in telesni sprostitvi otrok z razvojnimi posebnostmi.

SMOTRI IN VSEBINA SODELOVANJA MED PRIPRAVO OTROK NA OSNOVNO ŠOLO IN STARŠI

SMOTER JE:

- prispevati k vskladitvi vzgojnega dela v pripravi otrok na šolo in vzgojnega dela v družini;
- prispevati k boljši kvaliteti vzgoje v pripravi otrok na šolo in v družini.

Ta smoter uresničujemo tako, da:

- starši sodelujejo v upravljanju vzgojnovarstvene organizacije oziroma osnovne šole na roditeljskem sestanku, v svetu staršev, v svetu vzgojnovarstvene organizacije oziroma osnovne šole;
- so starši tekoče in dobro informirani o vseh zadevah v zvezi z uresničevanjem vzgojnega programa in v zvezi s sodelovanjem njihovega otroka v vzgojnoizobraževalnem procesu in da je vzgojitelj tekoče in dobro informiran o otrokovem življenju in vzgoji doma;
- starši neposredno sodelujejo pri uresničevanju vzgojnega programa in uresničevanju različnih nalog.

VSEBINA

1. Medsebojno informiranje o otroku, življenju in vzgoji v družini oziroma o vzgojnem programu, o njegovem uresničevanju, o problemih in težavah ter o reševanju le-teh.
2. Izmenjava mnenj, stališč, posredovanje izkušenj o vzgoji v družini oziroma v pripravi otrok na šolo.
3. Sodelovanje pri uresničevanju vzgojnega programa priprave otrok na šolo in pri reševanju problemov in težav.

Pojasnilo

Pri sodelovanju s starši upošteva vzgojitelj osnovna andragoška načela, kot so načelo demokratičnosti, funkcionalnosti, integrativnosti itd. Oblike in metode dela prilagaja glede na smoter, vsebino in možnosti staršev, najmanj dvakrat pripravi, organizira in izvede roditeljski sestanek.

SMOTRI IN VSEBINA SODELOVANJE MED PRIPRAVO OTROK NA OSNOVNO ŠOLO IN OSNOVNO ŠOLO:

SMOTER JE:

- prispevati k vskladitvi vzgojnega dela v pripravi otrok na osnovno šolo in vzgojnega dela v osnovni šoli;
- prispevati k boljši kvaliteti vzgojnega dela v pripravi otrok na osnovno šolo in v 1. razredu osnovne šole;
- prispevati k lažjemu prehodu otroka v osnovno šolo in k bolj aktivnemu sodelovanju otroka v vzgojnoizobraževalnem procesu v 1. razredu.

VSEBINA:

1. Medsebojno informiranje o vzgojnem programu priprave otrok na osnovno šolo in učnem načrtu 1. razreda.
2. Imenjava mnenj, stališč, posredovanje izkušenj o uresničevanju vzgojnega programa priprave otrok na osnovno šolo in učnega načrta 1. razreda.
3. Sodelovanje pri vpisu otrok v osnovno šolo.
4. Sodelovanje priprave otrok na osnovno šolo in osnovne šole v kulturnem, telesnokulturnem in drugem življenju kraja.

Pojasnilo

Sodelovanje med pripravo otrok na osnovno šolo in osnovno šolo je stalno in se ne omejuje le na vpis otrok v osnovno šolo. Vzgojitelji in učitelji 1. razreda se dogovorijo glede oblik, obsega in načina sodelovanja.

NAVODILA ZA NAČRTOVANJE, ORGANIZACIJO IN IZVEDBO PRIPRAVE OTROK NA OSNOVNO ŠOLO:

Pri načrtovanju, organizaciji in izvajanju vzgojnega programa priprave otrok na osnovno šolo mora vzgojitelj:

- A. zagotoviti, da ima vsakokratno neposredno vzgojno delo z otroki naslednje značilnosti:

- a) ima naslednje sestavine, ki jih vzgojitelj samostojno in ustvarjalno razporeja in med seboj povezuje:
- telesnovzgojna dejavnost, ki traja približno 15 minut.
Vzgojitelj jo razporedi lahko na začetek programa ali pa v sredino programa.
 - zaposlitve po želji otrok, ki trajajo od 30-40 minut.
V začetku vzgojnega dela jih razporedi vzgojitelj na začetek, kasneje pa v sredino.
 - usmerjene zaposlitve s področja spoznavanja okolja, razvijanja govora ter predstav in pojmov, ki trajajo približno 25 minut do 35 minut;
 - zaposlitev s področja estetske vzgoje: glasbena ali likovna ali plesna vzgoja, ki traja približno 25 minut ter
 - dejavnost v zvezi s prehrano, nego, oblačenjem in obuvanjem, ki traja približno 20 minut.
- b) vsebuje dejavnosti iz vseh, z vzgojnim programom določenih, vzgojnih področij. Dejavnosti morajo biti smiselno povezane in med seboj prepletene.
- c) vsebuje vse z vzgojnim programom predvidene vzgojne dejavnosti, v katerih
- imajo otroci možnost, da se prosto, spontano igrajo razne igre brez in s pravili oz. igre z različnimi vsebinami (gibalne, z vlogami, didaktične),
 - sodelujejo v usmerjenih zaposlitvah ter
 - smiselno sodelujejo pri različnih delovnih opravilih, pri urejanju prostora, pripravljanju materiala za zaposlitve in si pridobivajo izkušnje, da je potrebno, da vsi složno in skupno zagotavljajo pogoje za igro in življenje.
- č) otroci po možnosti sodelujejo v čimveč oblikah vzgojnega dela:
- v skupnem delu, pri katerem vsi otroci sodelujejo v dejavnosti, ki jo je vzgojitelj predvidel, npr. vsi otroci poslušajo pripovedi, pojejo, slikajo itd.;
 - se otroci razdelijo glede na različne kriterije v skupine;
 - delo poteka v individualnem stiku otroka z vzgojiteljem ali vrstniki.

- d) da je oblikovano tako, da vzgojitelj uporablja čimbolj pester izbor vzgojnih metod;
 - e) da je načrtovano, organizirano in izvedeno v notranjih prostorih ali na prostem, odvisno od smotra, vremenskih razmer in zdravja otrok;
 - f) da je prijetno, radostno in vedro, da imajo otroci možnost, da se spontano igrajo z igračami, da gledajo knjige in slikanice, da se individualno pogovarjajo z vzgojiteljem ali vrstniki, da vsakokrat doživljajo drobne, majhne uspehe, presenečenja, zadovoljstva ob opravljenih nalogah itd., da vsakokrat sooblikujejo oziroma vnaprej vedo, kaj se bo godilo. Vzgojitelj se z otroki dogovarja o vsebini in izvedbi programa in zagotavlja aktivno sodelovanje vseh otrok pri uresničevanju dogovorjenega.
- B. opraviti vse potrebne priprave na vzgojno delo in jih dokumentirati v skladu s Pravilnikom o pedagoški dokumentaciji v vzgojno-varstvenih organizacijah.
- C. upoštevati programa sodelovanja s starši in osnovno šolo kot enakovredno sestavini priprave otrok na osnovno šolo.
- Č. uporabljati spodaj navedeno strokovno literaturo in literaturo, ki jo vsebuje vsakoletni Katalog učbenikov in učnih gradiv, ki ga izdaja Zavod SR Slovenije za šolstvo:
1. Skupina avtorjev, uredila dr. Milica Bergant: Razvijajmo sposobnosti predšolskega otroka, Zveza prijateljev mladine Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva 16, 1975
 2. Skupina avtorjev, uredila dr. Milica Bergant: "Cicibanove urice", 6 zvezkov, Zveza prijateljev mladine Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva 16, 1978
 3. Skupina avtorjev, uredila Anica Dolanc: Otroška igrišča, Zveza prijateljev mladine Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva 16, 1974 ali 1975
 4. Danica Golli: Izpopolnjen program individualiziranega opismenjevanja, Groblje, 1974

5. mag. Danica Golli: Metodika pouka začetnega branja in pisanja Ljubljana, 1977
6. Kokalj, dr. Bergant, Levičnik: Predšolska pedagogika (1. del) Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1980
7. Kokalj, Levičnik: Predšolska pedagogika (2. del) Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1980
8. dr. Nuša Kolar: Primeri metodičnih enot za izvedbo programa priprave otrok na šolo, Ljubljana, 1976
9. dr. Nuša Kolar: Programske smernice predšolske vzgoje v krajevni skupnosti, Ljubljana, 1978
10. dr. Nuša Kolar: Minimalni program predšolske vzgoje v krajevni skupnosti, 1977
11. M. Kosec, Telesna vzgoja predšolskih otrok, Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1980
12. B. Kroflič, D. Gobec: Plesna vzgoja predšolskih otrok, Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1980
13. S. Pogačnik: Toličič, Angelca Žerovnik: Otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju v vzgojnovarstveni organizaciji, Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1980
14. B. Rusjan, dr. S. Kranjc-Simonetti: Osnove zdrave prehrane, sanitarno higienske zahteve v vzgojnovarstveni organizaciji, Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1980
15. Hočevar S., Berce H., Prestor A.: Likovna vzgoja predšolskih otrok, Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1980
16. B. Stražar: Književnost za otroke, Zavod SRS za šolstvo Ljubljana, 1980
17. dr. Ivo Toličič, dr. Vera Čolanović: Otroška psihologija, Mladinska knjiga
18. dr. Ivo Toličič: Otroka spoznamo v igri, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 25
19. dr. Ivo Toličič: Razvojna psihologija, Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1980
20. Joža Trdina: Telesna vzgoja v mali šoli, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 25, 1975
21. Mira Voglar: Otrok in glasbe, Izdala Državna založba Slovenije, Ljubljana, Mestni trg, 1974

22. Mira Voglar: Glasbena vzgoja predšolskih otrok, načrtovanje
Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1980

D. uporabljati vzgojna sredstva, ki so v skladu s standardi in normativi, ki jih je na osnovi 31. in 61. člena Zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok določila Skupnost otroškega varstva Slovenije, ter potrebnosti, ki jih prispevajo starši za vsakega otroka: brezčrtni in črtni zvezek, svinčnik ter flomastre ali voščenke in zagotoviti, da jih otroci prinašajo v vrečki iz blaga ali drugega materiala.

Izhodišča vzgojnega programa priprave otrok na osnovno šolo . . .	3
Vloga in pomen priprave otrok na osnovno šolo	4
Časovni obseg priprave otrok na osnovno šolo	5
Organizacija priprave otrok na osnovno šolo	5
Smoter priprave otrok na osnovno šolo	6
Vzgojnoizobraževalna vsebina	6
Telesna in zdravstvena vzgoja	7
Intelektualna vzgoja	10
Glasbena vzgoja	18
Likovna vzgoja	22
Gibalno-ritmična vzgoja	25
Smotri in vsebina sodelovanja med pripravo otrok na osnovno šolo in starši	28
Smotri in vsebina sodelovanja med pripravo otrok na osnovno šolo in osnovno šolo	29
Navodila za načrtovanje, organizacijo in izvedbo priprave otrok na osnovno šolo	29

VZGOJNI PROGRAM

priprave otrok na osnovno šolo

Gradivo je pripravila delovna skupina:

1. Slavko Hočevar, prof. likovne vzgoje, Vzgojiteljska šola Ljubljana
2. Sonja Kokalj, prof. pedagogike, Vzgojiteljska šola Ljubljana
3. Marija Kosec, prof. telesne vzgoje, Vzgojiteljska šola Ljubljana
4. Irena Koželj-Levičnik, pedag. svetovalka za predšolsko vzgojo v
Zavodu SR Slovenije za šolstvo, Ljubljana
5. Bređa Kroflič, prof. psihologije, Ljubljana
6. Mira Voglar, prof. glasbe, Vzgojiteljska šola, Ljubljana

Gradivo je jezikovno pregledal Miha Glavan, pedagoški svetovalec za slovenski jezik v Zavodu SR Slovenije za šolstvo, Ljubljana

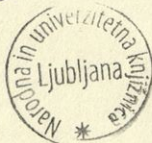
Izdal in založil: Zavod SR Slovenije za šolstvo

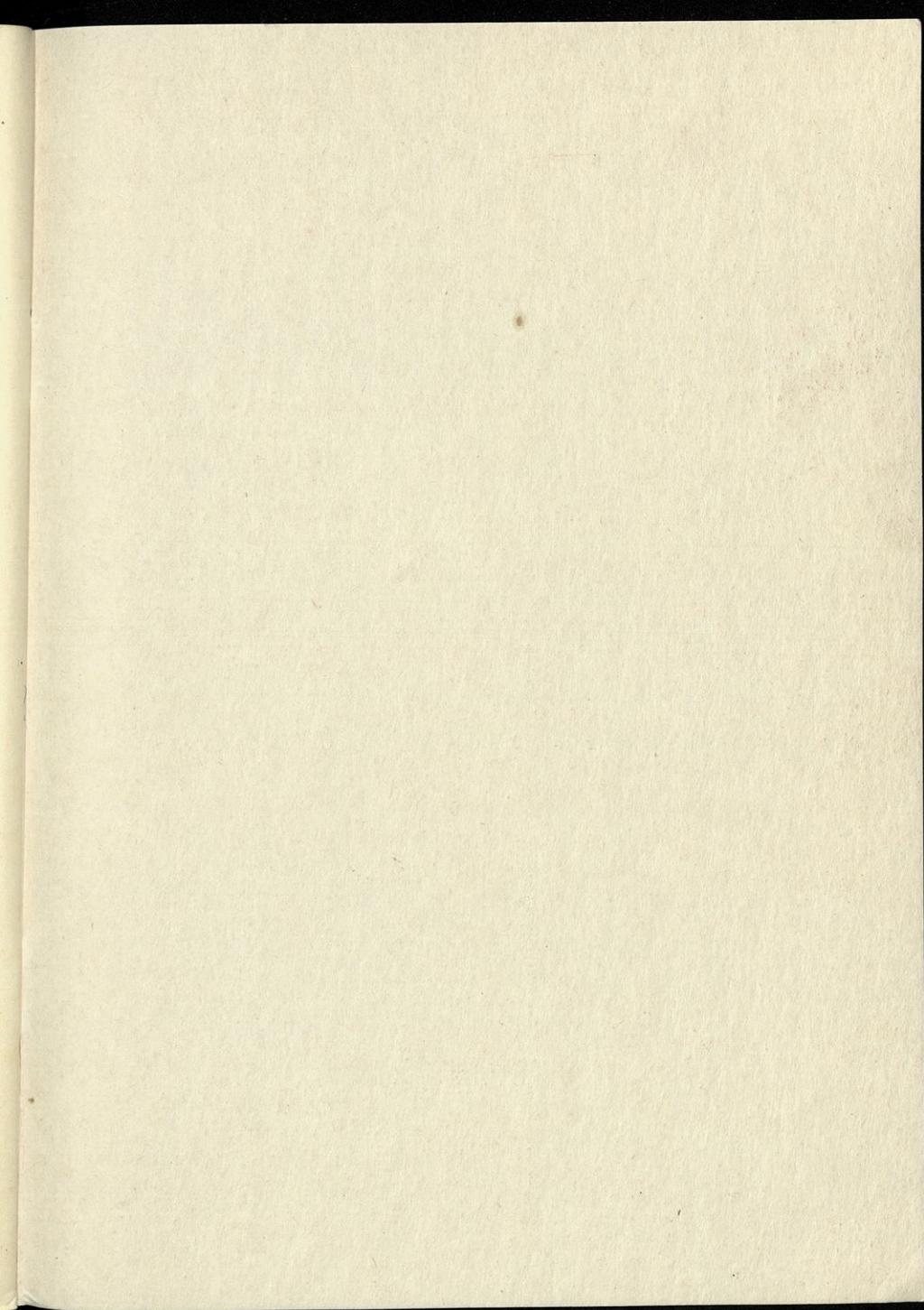
Predstavniki: mag. Janez Sušnik

Razmnoževanje: Vili Brečeljnik

Naklada: 3000 izvodov

Ljubljana, 1981

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJILJNICA

GS

I 746 545

201513409

COBISS

